

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 28. De nonnullis quæ Religiosis omnibus, vltra essentialia vota
incumbunt obseruanda,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

CAPVT XXVIII.

De nonnullis que Religiosis omnibus, cetera essentialia vota, incumbunt observanda.

S V M M A R I V M.

- 403 Obligatio Religiosi ad clausuram.
 404 Prohibitio Religiosis facta sub excommunicatione, temere dimittendi habitum sui ordinis, & pariter facta doctoribus, eos dimisso habitu retinentibus & docentibus leges aut medicinam.
 405 Quomodo intelligenda sit illa dimissio habitus, & quatenus censeri debet temeraria.
 406 Quomodo accipienda sit prohibitio facta Religiosis, eundi ad studia sine licentia Superioris, & consilio totius, aut maioris partis conuentus: & qua concurrere debeant ad incurrendam excommunicationem, ipsos docentium leges vel physicam non gestantes suum habitum.
 407 Venatio antiquo iure communi prohibita Religiosis.
 408 Excommunicatio lata in Religiosos vsurpantes sibi aut horitatem administrandi Eucharistiam, aliaque nonnulla agenda.
 409 Ea ad omnes Religiosos extenditur.
 410 Actiones ob quas eadem imponitur, cum declaratione ipsarum.
 411 Modi varii quibus potest Religiosus a tali censura excusari.

PRÆTER ea, quæ ex Concilio Tridentino habentur, multa veteri iure canonico Religiosis omnibus incumbunt: siue vt imperata, siue vt prohibita: sed sufficere attingit præcipua, quæ publice expositum confessionibus audiendis ignorare, minime conuenit.

Primum est, quemlibet Religiosum obligari ad clausuram per cap. Placuit, 16. q. 1. Consistit vero talis clausura in eo, vt nullus regularis cuiusvis ordinis, septa constituta, seu limites ad eam seruandam determinatos exeat sine Superioris sui licentia: imo neque cum ea, nisi iusta utilitas aut necessitas eam dari suadeat. Qua de re late Nauarr. in comment. 4. de regularibus num. 29. & aliquot sequentibus: vbi postquam docuit obligationem ipsam regularium ad clausuram tantum esse de iure humano, tangit duo documenta, quæ faciunt ad rationem specialem nobis propositam iudicandi de peccatis, & aliquot corollaria deducit apud ipsum videnda.

Præter autem documentum consistit in eo, quod ipse habet num. 34. iure communi omnem regularem quantumlibet simplicem, posse exire de licentia Superioris sui, non solum Generalis, aut Prouincialis, sed etiam inferioris immediati. De licentia, inquam, non tantum expressa, sed etiam tacita: & non tantum specialiter ac in individuo, sed etiam generaliter data: dummodo ea detur iusta necessitate vel utilitate exigente. Posterius documentum consistit in eo quod subiungit in seq. num. 35. Peccatum quod violatione clausuræ contra ius commune committitur egrediendo sine licentia: aut cum ea quidem, sed data sine iusta causa, esse genere suo tantummodo veniale: fieri autem mortale scandalo interueniente, aut notabili detrimento monasterij, aut districta prohibitione Superioris, siue viua voce, siue per regulam. Item que si ex contemptu Superioris in tali violatione procederetur. Ratio est: quia si hæc absint, abesse quoque censetur grauis iniuria, ex qua ratio peccati mortalis indicatur.

Secundum eius generis quod quilibet Religiosus prohibeantur sub pœna excommunicationis, habitum suæ religionis dimittere temere, simulque prohibeantur accedere ad quævis studia literarum, nisi a suo Prælato cum consilio sui conuentus vel maioris partis eiusdem, sibi eundi ad studium licentia primitus sit concessa. Ita habetur ex cap. Vt periculosa, tit. Ne clerici vel monachi in sexto: vbi eadem quoque pœna imponitur doctoribus seu magistris, qui Religiosos, habitu suo dimisso, leges vel physicam seu medicinam audientes, scienter docere, aut in scholis suis præsumpserint retinere. De hacre agentes tum Theologos, tum Sûmularios, tum alios refert Georgius Sayrus in thesauro castum conscientia: tomo 1. lib. 3. cap. 35. nu. 5. Inter ceteros late Sylu. in verbo Excommu-

nicatio nono, nu. 51. & tribus sequentibus. Nauarr. in Euchir. cap. 27. n. 131. & tribus sequentibus, ac Suarez eam plenius ceteris persequens, tomo 5. in 3. partem D. Thomæ, disput. 23. sect. 4. Excommunicatione 14.

Pro intelligentia autem notanda sunt sequentia. Primum est, dimissionem habitus hoc loco censeri, non quæcumque illius depositionem, sed quæ fiat cum illius mutatione in alium habitum ad se occultandum: aut quia lubet non in suo, sed in alieno habitu incidere. Ad quod facit ratio prohibitionis, quæ redditur in memorato cap. Ea enim est, ne Religiosi ipsi vagentur inuerecunde non agniti per habitum proprium. Facit etiam quod Suarez ibid. habet nu. 28. prohibitionem pœnalem in eod. cap. factam, non habere locum in Religioso, qui aliquam tantum partem habitus sui ordinis dimittit, si per eam quam retinet satis cognosci possit ab aliis, quod sit Religiosus talis ordinis. Ex tali enim dimissione, non habet occasionem euagandi. Facit item, quod idem in præced. num. 27. habet & ceteri communiter notant: nec locum habere in Religioso qui habitum exiit ad breue tempus: non quidem animo dimittendi, sed faciendi aliquid commodius, etiam si id sit peccatum, eo quod forte transgrediat in eo aliquam specialem regulam suam, aut det scandalum, aut peruersum finem sibi præstituit, vt exempli gratia, voluptuosius fornicari: quod in exemplum adfert Nauarr. in cit. nu. 19. Addit vero idem Suarez in seq. nu. 30. prohibitionem propositam extendi ad eum etiam, qui habitum dimisit intentione vagandi breui tantum tempore; præsertim cum in tali re ius quoad tempus nihil distinguat: & dimissio non minus possit complete fieri breui tempore, quam longo.

Secundum notandum, est temerariam habitus dimissionem dici, quoties ipsa sit sine rationabili causa vera, vel apparente: ideoque propositam prohibitionem non extendi ad Religiosum, qui metu mortis aut alterius grauis mali, aut compellente alia, siue sua siue aliena, magna necessitate, habitum dimittit. Imo ne si quidem absit iusta causa dimittendi, illi tamen appareat adesse: vt accidere potest meruloso, aut in rebus agendis parum versato, aut parum considerato. Ratio est: quia nec talis temere agit, sed tantum timide, vel imprudenter.

Tertium est, ex communi sententia teste Nauarro in fine citati numeri 131. non excusari in hac re, eum qui habitum sui ordinis dimittit, vt immediate induat alium alterius ordinis. Ratio est, quod in proposito cap. Vt periculosa, non dicatur absolute qui habitum religionis (vt censeri possit non contravenire is, qui retento habitu Religioso suum mutat) sed determinate, qui habitum suæ religionis.

Quartum est, quod plenius Suarez num. 34. tractat, non extendi propositam constitutionem pœnalem ad Religiosum, gestantem quidem suum habitum, sed illum occultantem: quoniam reuera non dimittit. Peccat tamen id faciens absque iusta causa, vt patet ex Concilio Trid. sess. 25. De regularibus cap. 19. in fine.

De aliis spectantibus ad eandem constitutionem consuli poterunt memorati authores, præsertim Suarez à nu. 35. Contenti erimus duo attingere; quorum prius est illud, quod post Caiet. idem ibidem habet de prohibito accessu Religiosi ad studia sine licentia Prælati, & consilio maioris partis conuentus; intelligendum esse de eo, qui abfuerit ad habitandum extra claustrum propter studium. Nam ad modum ordinarium eundi ad scholas habitando in proprio conuentu; vel in alio quidem, sed eiusdem ordinis, non est necessarium vt licentia Prælati detur cum consilio maioris partis Capituli. Et ratio esse potest, quod tunc cesset causa ob quam limiterur in his Prælati potestas: nimirum vt frenetur Religiosorum animus pronus ad habitandum extra sua claustra; præsertim iuniorum: quales ordinarie sunt qui ad studia mittuntur: maior enim difficultas obtinendi licentiam, quæ ex consilio nascitur, non parum obstitit tali propensione.

Posterius est, ad hoc vt magistris seu doctores legum vel medicinae, qui præsumunt in suis scholis retinere Religiosos qui habitu dimisso illis disciplinis vacant, incurrant in excommunicationem in ipsos per memoratum cap. latam,

quatuor concurrere debere. Primum est, ut auditor ipso sit Religiosus. Secundum, ut audiat leges aut medicinam docentes. Tertium, ut id faciat sine habitu sui ordinis. Quartum, ut doctores ipsi seu magistri talia cum docere vel retinere presumant: probe videlicet scientes, se in eo iuste prohibitioni Superioris contravenire. De quibus vide in seq. lib. 20. num. 52.

407. Tertium, quod ex iure communi seruari debet ab omnibus Religiosis, habetur in cap. 2. De clerico venatore, his verbis. Omnibus feruis Dei, venationes & syluaticas fatigationes cum canibus & accipitre, aut falcone habere interdiximus. Itemque illis in Clement. 1. De statu Monachorum §. Porro à venationibus & aucupationibus, omnes semper abstineant: nec interesse eis, aut aues vel canes venaticos per se vel alios tenere presumant, nec à familiaribus secum morantibus teneri permittant: nisi saltus, viuaria, vel garenas proprias, vel ius venandi in aliis haberent: in quibus cuniculi vel fera alia forsan essent: quo casu hoc eis permittitur: dum tamen intra monasterium seu domos, quas inhabitant, aut eorum clausuras, venaticos canes non teneant, nec venationi presentiam exhibeant personalem.

408. Quartum eiusdem generis habetur ex Clement. 1. De priuilegiis: in qua Religiosis sub excommunicatione reseruata Papae prohibentur sex actiones, quarum tres versantur circa tria sacramenta Extremam vnctionem, Eucharistiam, & Matrimonium: quorum duo priora ministrare, & tertium solemnizare sine parochialis Presbyteri licentia prohibentur. Tres vero aliae versantur in absolutione: vna quidem, excommunicatorum à canone, altera vero excommunicatorum à sententiis per statuta synodalia aut prouincialia promulgatis: & reliqua in absolutione à poena, ut dicitur, & à culpa. Huius explicationem post D. Antoninum tertia part. tit. 24. cap. 54. habent in verbo Excommunicatio Summularij, ut Angelus in 5. casu 12. Syluester in 7. nu. 30. Tabiena in quinto, casu 11. Caiet. in cap. 64. Nauar. in Enchir. cap. 27. nu. 101. & 102. & post eos, aliquotque alios Suarez tomo 5. in tertiam partem D. Thomae disput. 22. sect. 4. Primo autem consideranda sunt personae, in quas talis excommunicatio profertur: secundo, actiones propter quas incurritur; & tertio modi quibus contingit ab ea excusari Religiosos.

409. Ac quoad personas, profertur generaliter in Religiosos: ideoque in omnes, etiam exemptos, qui vota castitatis, paupertatis & obedientiae emiserunt in religione approbata. Omnibus enim talibus Religiosi nomen conuenit proprie; imò & solis, quandoquidem approbatio est de substantia religionis, iuxta cap. Vnicum, De voto in sexto. Quod autem de nouitiis religionis approbatae dubitatur, an huic censuræ & ipsi subiiciantur, relinquemus videndum apud Suarezium loco citato, num. 3. Notandum est tantum, quidquid sit in speculatione, idem in praxi esse à nouitio seruandum is, quod ab aliis: cum respectu eorum, perinde ac aliorum, nasci possit parochialium presbyterorum offensio, ad quam tollendam facta est proposita constitutio.

410. Quoad actiones vero, notandum est de administratione Eucharistiae & Extremae vnctionis: cum prohibeatur in ordine ad Clericos & laicos; nec in odiosis Religiosis comprehendatur nomine Clericorum ex Panorm. ad tubricam De vita & honest. cleric. ob administrata Religioso à Religiosis illa sacramenta, non in iuri talem excommunicationem, prout Caiet. & Nauar. locis citatis notant. Et ratio est; quod nihil inde praedicitur parochialibus presbyteris, in quorum fauorem est facta Religiosis prohibitio. De solemnizatione vero matrimonij notandum est, eo nomine significari sacerdotalem benedictionem, qua sponsi post matrimonium rite contractum percipiunt.

De absolutione autem excommunicatorum à canone, notandum est eam esse restringendam ad excommunicationem maiorem (quandoquidem nomen excommunicationis, cum absolute dicitur, de maiori accipitur, iuxta cap. penult. De sentent. excomm.) quae lata à Summo Pontifice, vel ab vniuersali Concilio pro tota Ecclesia, statuto perpetuo, canon antonomastice dicitur.

De absolutione porro excommunicatorum, à sententiis per statuta synodalia aut prouincialia, promulgatis: notandum est difficultatem esse, an nomen sententiae accipiendum sit in lata significatione, qua cum excommunicatione comprehendit suspensionem & interdictum: an vero in stricta, qua solam excommunicationem significat. Ac in utramque partem authores Syluester refert in verbo Excommuni. 7. n. 38. & assentitur iis qui strictè accipiendum censent, & post eum Suarez in eadem sect. 4. n. 16. ac merito: quia particula, vel à sententiis, quatenus diuinius coniungitur cum precedente, à canone, ostendit ex utraque ea fieri vnam integram determinationem diuinius coniunctam circa absolutionem excommunicati, de quo expresse est ibi sermo, cum dicitur, aut quemquam excommunicatum à canone: & nonnullis per parenthesis interiectis; additur, vel à sententiis, &c. Accedit quod ea interpretatio mitior sit, ideoque tenenda in materia poenali. Neque ratio detur cur istiusmodi prohibitio generalior sit in statutis particularibus, quam in generalibus.

De absolutione denique à poena, & à culpa notandum est, quod in seq. num. 19. Suarez habet ex Sylu. per eam intelligi concessionem plenariae indulgentiae; quam Religiosi, aduersus quos excommunicatio proferta fertur, vocabant absolutionem à poena, & à culpa absoluerunt, prout satis verba illa in eadem Clement. seu, ut verbi eorum vtamur, à poena & à culpa: absoluerunt quemque presumpserunt.

Quoad modos demum quibus Religiosis excusari potest à censura proposita; notandum est varios esse. Primus est, bona fides, qua quis crederet, se ex priuilegio, aut aliuo sufficientem auctoritatem habere: vel existimaret Parochum rari habiturum, neque aegre laturum, si aliquam ex antedictis actionibus ad suum Parochiale officium spectantibus, exerceat. Nam talis non censetur praesumpsisse, prout exigitur ad incurrandam eandem censuram.

Secundus est (in textu expressus) per licentiam Presbyteri parochialis: quo nomine comprehenduntur praeter Parochum, cum eisdem presbyteri Episcopus, qui iurisdictionem habet vniuersaliorem: tum Vicarius seu is cui presbyter ipse parochialis, iurisdictionem suam delegauerit. Nomen autem illud presbyteri non obstat quin Parochus nondum Sacerdos possit eam licentiam dare: quoniam ea non est actus ordinis sed iurisdictionis. Cur autem Pontifex vsus sit illa paraphrasi, presbyteri parochialis, ad significandum Parochum: ratio esse potuit, quod Parochus ordinarie sit & debeat esse Presbyter. Quomodo autem accipiendum sit, quod ex textu constitutionis habetur, licentiam hanc specialem esse debere, tractat Suarez in eadem sect. 4. ac tandem tenet sic accipi posse, ut ad id sufficiat exprimi sacramenti actum exequendum, etiam si ex parte personarum licentia sit generalis: ut si Parochus dicat parochianis, Concedo omnibus vobis Eucharistiam suscipere à Religiosis Cisterciensibus. Qualem licentiam si quis habere dixerit, potest Religiosus ei credere: cum ex cap. Sancimus, 1. quaestione 7. nemo praesumendus sit immemor suae salutis.

Tertius modus, est beneficium iuris: Religiosi enim potestatem habentes eadem cum Parochis absoluedi à mortalibus (ut habent Dominicani & Franciscani iuxta textum in Clement. Dudum De sepulturis §. Per huiusmodi possunt absolueri excommunicati excommunicatione à iure non seruata. ex cap. Nuper De sentent. excommunicationis, secundum veriore opinionem. De qua videnda sunt dicta in praeced. libro nono cap. 1. sect. 5.

Quartus est, per priuilegium Sedis Apostolicae: quale est quod refert Nauar. in Enchir. cap. 21. num. 52. à Leone 10. concessum cuilibet Sacerdoti ordinis Minorum: ut quouis die, sacrosanctum Domini corpus possit saecularibus ministrare, excepto solo die Paschatis: & consequenter Dominicani, & reliquis omnibus qui illius ordinis priuilegio vtuntur: vbi etiam mentionem addit de tali priuilegio concessio Societatis nostrae Sacerdotibus.

Quintus modus est ex vi officij. Si enim Religiosus habeat beneficium curatum, non impeditur hac constitutione prelatum suis omnibus, quae tenentur ex pastoralis officio. Sextus est extrema necessitas articuli mortis, quoad abolitionem ab excommunicatione. In illo enim ex Concilio Trid. sess. 1. cap. 7. sub finem, omnes Sacerdotes quoslibet poenitentes a quibusvis peccatis & censuris absolvere possunt. Quoad ceteras vero actiones, non sunt tanta necessitas quanta abolitionis a peccatis, quae praerequitur abolitionem ab excommunicatione: nisi quod difficultas sit de administratione Eucharistiae suo loco tractanda. Hic pro praxi monendum est tantum: cum talis occurrerit casus, in quo si is cuius est dare licentiam omnino eam daret, si adesset (vt quando id omnino requireretur ad tranquillandam moribundi conscientiam, aut ad vitandum populi scandalum) Religiosum posse eam administrare, tanquam casu occurrente in quo excusetur.

CAPVT XXIX.

De religionem egressis.

SUMMARIUM.

412. Transitus a religione laxiori ad arctiorem licitus.
 413. Quatenus licitus sit transitus ad eque aut magis laxam.
 414. Quae religio censenda arctior.
 415. Documentum de iis qui a religione dimittuntur.
 416. Distinctio inter eiectionem, fugitium, & apostatam.
 417. Eiectus ad religionem reuocatus tenetur redire, non tenetur autem transire ad alium ordinem.
 418. Tenetur absolute ad obseruationem castitatis: ad obseruationem vero obedientiae religiosa tantum tenetur animi proposito, si contingat ipsum reuocari.
 419. Quo habitu vti debeat.
 420. Quatenus tenetur ad obseruationem paupertatis, & cui acquirit ea quae non fuerint sibi necessaria.

I sunt in quintuplici differentia. Quidam enim egressi sunt animo transeundi ad aliam religionem, quidam sunt dimissi, quidam eiectione, quidam fugitium, & quidam Apostata: de quibus aliquid documenta addemus spectantia ad specialem rationem iudicandi de peccatis ipsorum.

412. Primum est, transitum a religione laxiori ad arctiorem licitum esse de iure communi. Pro quo est textus satis expressus in cap. Sane, De regularibus, & expressissimus in cap. Licet, eodem titulo. Ex quo praeter approbationem, talis transitus, duo habentur notatu digna. Prius est, tali transitui non obstat, quod religio ipsa laxior priuilegium habeat a Sede Apostolica, vt Religiosi ipsius nequeant ad arctiorem religionem transire, eo quod id videatur illi ea ratione concessum, vt verbus eiusdem textus vtar, ne quis ex temeritate & leuitate, in iacturam vel in iniuriam sui ordinis, sub praetextu maioris religionis, ad alium ordinem transuolaret, sicut a multis erat praesumptum. Posterior est, transeundi licentiam esse petendam a Praelato religionis, a qua transitur: quae licentia si irrationabiliter negetur, proterua indistincti Praelati contradictio non obstat, quin subditus libere possit adimplere sanctioris vitae propositum.

413. Secundum est: transitum ab vna religione ad aliam aequae laxam aut laxiorem, licitum esse posse interueniente Superioris dispensatione, & iusta causa. Hoc certi iuris esse, & ab omnibus concedi notat Azor canonistis pro eo citatis, in lib. 12. primae partis Moral. Instit. cap. 14. quaest. 8. Et confirmatur, quia ad talem transitum iustificandum sufficere possunt potestas Superioris cum causa iusta: cum sufficiant ad voti relaxationem: nec aliud sit, quod obstat eidem transitui, quam obligatio voti emissi de obseruanda perpetua castitate, paupertate, & obedientia in tali ordine.

Is autem Superior est Episcopus si monasterium transeuntis sub eo sit: sin sit exemptum a iurisdictione Episcopi, est eiusdem Praelatus: qui habens auctoritatem quasi Episcopalem, potest eam facultatem dare, quando periculum

alicuius momenti viger, vel ad Romanum Pontificem difficilis est aditus, prout habet idem Azor. Cui adde ex Sylu. in verbo Religio 4. quaest. 2. debere interuenire consensum Capituli: quoniam res ea est vna de maioribus negotiis monasterij, in quibus talis consensus requiritur toler.

414. Causa vero iusta, quae praeter auctoritatem Superioris requiritur ad eundem transitum licitum, est primo, si collapsa sit disciplina in religione strictiore. Secundo, si odia & similitates in ea vigeant, quibus destruitur charitas, sine qua perfectio religiosa nequit consistere, vt nemo ignorat. Tertio, si Religiosus petens transire, sit alius ex otus. Quarto, si ob corporis debilitatem, idem non possit ferre suae religionis rigorem. Multa alia de hoc transitu habent tum alij, tum maxime Syluester in verbo Religio 4. & Azor in citato cap. 14. & in sequenti 15. apud quos videnda possumus relinquere; contenti obiter monuisse quod ex communi canonistarum sententia Leon. Lessius habet De iust. & iure lib. 2. cap. 41. dubit. 13. sub initium.

Religionem arctiorem, in censeri, quae est arctioris obseruantiae, ita vt in ea possit quis tutius & melius salutem suam operari. Ad quod facit, quod possit ex memorato cap. Licet §. Quia tamen, satis intelligi. transitum illum ad arctiorem, concessum esse ob tutiorem vitae agenda rationem: adeo vt religio suppeditatix eiusmodi rationis & magistra, videri possit arctior, tanquam parens vitae tutioris & securioris; quantumcumque alia religio cui comparatur sit rigidior: aut etiam fructuosior, & alior prout habet Azor in citato cap. 14. quaest. 2. sub finem.

Debet autem Confessor talem transitum meditantem, si ei se offerat, monere in eodem cap. Licet, §. Quo circa, significari esse a temeritate & sinistra intentione cauedum: atq; ad intentionem melioris vitae, addendam maturam deliberationem, & sapientium consilium. Talem transitum, nisi illum cohonestet necessitas aut vtilitas notabilis, non esse laudabilem, iuxta D. Thomam 2. 2. 189. art. 8. tum quia ex coplerumq; scandalizantur qui relinquuntur: tum quia ceteris paribus facilius proficit quis in religione quam consuevit, quam in illa quam non consuevit. Accedit illud h. Pauli in priori ad Corinth. cap. 7. vnusquisque in vocatione qua vocatus est, permaneat.

415. Tertium documentum est: Ex iis qui a religione dimittuntur, quosdam nodum esse religioni adstrictos; vt Nouitios, qui tempore probationis inuenti inepti dimittuntur: talesq; manent liberi, praesertim cum egredi positum fuerit in ipsorum arbitrio prout habitum est in praeced. cap. 2. propositione vltima. Quosdam vero adstrictos quidem esse religioni in qua emittunt vota, sed religionem non esse ipsi adstrictam (etiamsi vere sint Religiosi) eo quod talia vota ipsorum simplicia sint, non autem solemnia neque professio, per quam reciproce, & Religiosus obligatus sit religioni ad manendum, perseverandumque in ea; & vicissim religio sit obligata ad eum retinendum, ac tractandum tanquam filium, nisi se reddat ei noxium. Quae cum ita sint, possunt tales dimitti, quando adfuerint iustae causae: quales censentur haec: quod nolint corrigi, & emendari, aut quod crimen commiserint ratione cuius religioni timeret infamia, aut quod impedimentum haberent, cum quo rationem essentiali, valdeque graui in ea religione, non fuissent admissi, si illud detrexissent. Quae de re paulo plenius Leon. Lessius in seq. dub. 14. quem videat qui volet. Contenti esse possumus addere quod ille in num. 107. tangit. Cum vota praedicta sic fiant vt eorum emissionem Religiosus obligetur ordini in quo sunt; non autem ordo ipsi: ea tacite includere conditionem hanc, Si ordo me retinere voluerit. Vnde potest deduci, quod per dimissionem quae idem ordo recusat omnino talem retinere: de eo in conscientia posse iudicari; vt de relicto in sua libertate: etiamsi non vacet crimine, si perfide eidem dimissioni occasionem dederit.

416. Quartum documentum est. Eiectus a fugitium & apostata distingui; quod eiectione recedat compulsus a Superioribus, bonum commune procurantibus: mandando executioni illud, quod in cap. Refecanda 24. quaest. 3. habetur ex D. Hieronymo. Refecanda sunt putridae carnes, & scabiosa ouis a caulis repellenda, ne tota domus, massa,